

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Cieľom vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) je najmä vykonanie transpozície

- smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1152 z 20. júna 2019 o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii,
- smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ.

Obsah nových smerníc je v určitom rozsahu zapracovaný v súčasnej právnej úprave Zákonníka práce a v iných pracovnoprávných (služobných) predpisoch s vlastnou právnou úpravou aj vzhľadom na to, že súčasná právna úprava vychádza z existujúcich smerníc EÚ, pričom smernica (EÚ) 2019/1152 nahrádza smernicu Rady 91/533/EHS zo 14. októbra 1991 o povinnosti zamestnávateľa informovať zamestnancov o podmienkach vzťahujúcich sa na zmluvu alebo na pracovnoprávny vzťah a smernica (EÚ) 2019/1158 nahrádza smernicu Rady 2010/18/EÚ z 8. marca 2010, ktorou sa vykonáva revidovaná Rámcová dohoda o rodičovskej dovolenke uzavretá medzi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a ETUC a zrušuje smernica 96/34/ES.

V čl. I návrhu zákona sa navrhuje novelizovať Zákonník práce.

Cieľom novely Zákonníka práce vychádzajúc z cieľa smernice (EÚ) 2019/1152 je zabezpečiť transparentné a predvídateľné pracovné podmienky pre pracovníkov (zamestnancov). V tomto kontexte sa navrhuje napr.

- doplnenie vybraných ustanovení Zákonníka práce týkajúcich sa pracovnej zmluvy a poskytovania informácií o pracovných podmienkach a podmienkach zamestnávania,
- rozšírenie, resp. spresnenie okruhu informácií, ktoré má zamestnanec dostať s cieľom, aby bola zabezpečená požiadavka transparentnosti a predvídateľnosti vykonávanej práce,
- ustanovenie práva zamestnanca žiadať prechod na inú formu zamestnania (napr. z určitej doby na neurčitý čas),
- ustanovenie poskytovania informácií aj v elektronickej podobe a pod.

Cieľom novely Zákonníka práce vychádzajúc zo smernice (EÚ) 2019/1158 je doplniť a spresniť ustanovenia, ktoré sa týkajú rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, napr. inštitút tzv. otcovskej dovolenky, možnosť žiadať flexibilné formy práce, ak ide o osoby, ktoré sa napr. starajú o deti.

Zároveň sa navrhujú v čl. I návrhu zákona zmeny, ktoré vyplývajú z podnetov aplikačnej praxe.

V čl. IV návrhu zákona sa navrhuje novelizovať zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V súvislosti s transpozíciou smernice (EÚ) 2019/1158 sa navrhuje umožniť súbežné čerpanie materského otcu aj matkou dieťaťa počas dvoch týždňov v období šiestich týždňov od narodenia dieťaťa.

V čl. V návrhu zákona sa navrhuje novelizovať zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V súvislosti s transpozíciou smernice (EÚ) 2019/1158 sa navrhuje umožniť súbežné poskytovanie rodičovského príspevku a materského, ktoré sa bude vyplácať otcovi dieťaťa počas trvania tzv. otcovskej dovolenky.

Rovnako sa vo väzbe na transpozíciu predmetných smerníc v relevantných častiach navrhujú novelizovať aj osobitné zákony:

- v čl. II - zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov,
- v čl. III - zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov,
- v čl. VI - zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- v čl. VII - zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- v čl. VIII - zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh zákona je súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, a s právom Európskej únie.

Návrh zákona nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, nebude mať vplyvy na životné prostredie, nebude mať vplyvy na informatizáciu, ani vplyvy na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Sledované vybrané vplyvy návrhu zákona podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sú zhodnotené v priloženej doložke vybraných vplyvov, ako aj v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, v analýze sociálnych vplyvov a v analýze vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.